

ЧЕРКАСЬКА МІСЬКА РАДА
ДЕПАРТАМЕНТ ФІНАНСОВОЇ ПОЛІТИКИ

вул. Байди Вишневецького, 36, м. Черкаси, 18000, тел.(0472) 36-02-82
e-mail: finck@ukr.net, fin_mvck@dfp.ck.ua, код ЄДРПОУ 38764629

Від СССБ.26 № 289/033-СГ

На № _____ від _____

Департамент житлово-комунального
комплексу

Експертний висновок до проєкту рішення Черкаської міської ради
«Про Програму розвитку і утримання житлово-комунального господарства міста Черкаси на 2027-2031 роки»

Департаментом фінансової політики розглянуто проєкт рішення та за результатами розгляду повідомляємо наступне.

Проєкт рішення міської ради «Про Програму розвитку і утримання житлово-комунального господарства міста Черкаси на 2027-2031 роки» (далі – Програма) розроблений у зв'язку із закінченням у 2026 році дії Програми розвитку і утримання житлово-комунального господарства міста Черкаси на 2022-2026 роки та з метою забезпечення комфортного проживання мешканців громади та підтримання належного санітарного й естетичного стану території міста, забезпечення стабільного, безперебійного та якісного надання комунальних послуг населенню у середньостроковому періоді.

Обсяг фінансових ресурсів необхідних для реалізації заходів Програми передбачено у сумі 2 272,2 млн грн, з них у 2027 році – 486,5 млн грн. Незважаючи на значний обсяг фінансового ресурсу необхідного для реалізації заходів Програми, пояснювальна записка містить лише пропозиції щодо обсягів фінансування на 2027–2031 роки з відсотковим аналізом, без наведення розрахунків та обґрунтування потреби у зазначених видатках.

Крім того, наведена у пояснювальній записці інформація щодо виконання Програми у 2022-2025 роках містить лише загальну інформацію про обсяги витрачених коштів у розрізі років та заходів, що не дає можливості оцінити кінцеві результати виконання Програми та обґрунтованість запланованих обсягів фінансування на наступний період.

Крім того, відповідно до розділу 3.5 «Утримання гуртожитків, переданих на баланс комунальних підприємств» Програми передбачається продовження реалізації заходу «Утримання та поточний ремонт гуртожитків, що перебувають на балансі комунальних підприємств, витрати на які не передбачені тарифом» упродовж 2027-2031 років на загальну суму 9 167,2 тис. грн.

Вкотре звертаємо увагу, що порядок користування гуртожитками (жилою площею, жилими та іншими приміщеннями в них) визначається Примірним положенням про користування гуртожитками, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20.06.2018 № 498 (далі – Положення). Дія цього Положення поширюється на всі гуртожитки незалежно від форми власності.

Так, пунктом 15 Положення визначено, що особи, які проживають у гуртожитку на умовах договору найму (оренди), вносять плату за таке проживання відповідно до умов договору. Плата за проживання у гуртожитку включає: витрати на оплату житлово-комунальних послуг (**послуги з управління гуртожитком**, послуги з постачання теплової енергії, гарячої води, централізованого водопостачання, централізованого водовідведення,

постачання та розподілу природного газу, електричної енергії, послуги з поводження з побутовими відходами); **інші витрати**, необхідні для забезпечення створення належних умов для проживання (утримання майна гуртожитку, зазначеного в абзаці першому пункту 14 цього Положення (ліжка, шафу для одягу, стільці, стіл, постільні речі (матрац, подушки, ковдри, постільну білизну) тощо)) та організації побуту.

Відповідно до листа КП "Благоустрій" від 11.06.2026 №213 обсяг отриманих у 2026 році послуг з виготовлення технічних паспортів станом на дату останньої інвентаризації (5 291,20 грн) є достатнім для відновлення документації на гуртожитки та подальшого формування економічно обґрунтованих тарифів на їх утримання.

Крім того, за пропозицією департаменту житлово-комунального комплексу видатки у сумі 787,7 тис. грн, передбачені у бюджеті Черкаської міської територіальної громади на 2026 рік на реалізацію зазначеного заходу, у повному обсязі перерозподілено на придбання техніки та обладнання для КП «Благоустрій» (рішення Черкаської міської ради від 18.06.2026 № 97-42 «Про внесення змін до рішення міської ради від 24.12.2025 № 91-201 «Про бюджет Черкаської міської територіальної громади на 2026 рік (2357600000)»).

З огляду на зазначене, планування видатків на утримання та поточний ремонт гуртожитків за рахунок коштів місцевого бюджету упродовж 2027–2031 років без запровадження економічно обґрунтованих тарифів на їх утримання потребує додаткового обґрунтування.

Також, у межах зазначеного розділу Програми планується відшкодування фактичних витрат на виплату та доставку пільгових пенсій працівникам, що були задіяні в утриманні житлового фонду служб утримання будинків (у 2027 році - 108,0 тис. грн, у 2028 році - 118,8 тис. грн).

Повторно звертаємо увагу, що відповідно до пункту 2² Прикінцевих положень Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» окремим категоріям працівників залежно від умов праці за результатами атестації робочих місць можуть **призначатися пенсії за рахунок коштів підприємств та організацій**.

Відповідно до пункту 6 Порядку призначення пенсій за рахунок коштів підприємств та організацій окремим категоріям працівників за результатами атестації робочих місць за умовами праці, затвердженого постановою Кабінету міністрів України від 18.07.2007 №937, рішення про призначення пільгової пенсії приймається управлінням Пенсійного фонду України у районі, місті і районі у місті (за місцем розташування підприємства, організації на підставі документів, що подаються у порядку, встановленому управлінням Пенсійного фонду України за погодженням з Мінсоцполітики, та гарантійного листа підприємства або організації про перерахування коштів на рахунок зазначеного управління для покриття витрат, пов'язаних з виплатою пенсій.

Отже, покриття витрат на виплату пільгових пенсій є зобов'язаннями комунального підприємства.

Відповідно до частин першої та третьої статті 96 Цивільного кодексу України юридична особа самостійно відповідає за своїми зобов'язаннями, а її засновник не відповідає за зобов'язаннями юридичної особи, крім випадків, встановлених установчими документами та законом. Тобто, відсутні підстави планувати за рахунок коштів місцевого бюджету видатки на виконання зобов'язань комунального підприємства як самостійної юридичної особи.

Зважаючи на те, що комунальні підприємства міста є комерційними та діють з метою отримання прибутку, вважаємо, що планування виплати пільгових пенсій необхідно здійснювати за рахунок доходу, отриманого від комерційної діяльності підприємства.

Необхідно зазначити, що державне регулювання тарифоутворення для підприємств водопровідно-каналізаційного господарства передано органам місцевого самоврядування, що створює можливість встановлення для підприємства економічно обґрунтованих тарифів. Так, рішенням виконавчого комітету Черкаської міської ради від 16.06.2026 №815 встановлено економічно обґрунтовані тарифи на послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення КП «Черкасиводоканал» для всіх категорій споживачів, які застосовуються з 01.07.2026.

Відповідно до положень розділу 3.7.1 «Надання якісних комунальних послуг з централізованого водопостачання та водовідведення» Програми у разі невідповідності тарифів на послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затверджених рішеннями виконавчого комітету Черкаської міської ради, економічно обґрунтованим витратам на їх виробництво (надання), Програмою передбачається відшкодування за рахунок коштів бюджету Черкаської міської територіальної громади різниці між затвердженими тарифами та економічно обґрунтованими витратами.

При цьому, також передбачено можливість застосування механізму відшкодування поточних витрат, які виникають в процесі господарської діяльності та входять до собівартості реалізованих підприємством послуг, з урахуванням нарахованих зобов'язань по сплаті основної суми субкредиту за період до 01.07.2026.

Водночас проєктом Програми не визначено механізму здійснення такого відшкодування та не наведено обґрунтувань щодо необхідності планування відповідних видатків у майбутніх бюджетних періодах саме за рахунок коштів місцевого бюджету, враховуючи, що зазначені витрати сформувалися за період, коли тарифи на відповідні послуги встановлювалися державним регулятором. Крім того, не наведено обґрунтувань щодо неможливості покриття таких витрат за рахунок інших джерел фінансування, зокрема, власних надходжень підприємства, сформованих внаслідок застосування економічно обґрунтованих тарифів, або за рахунок коштів державного бюджету в межах механізмів врегулювання заборгованості з різниці в тарифах, передбачених законодавством.

Крім того, виконавцями заходів Програми визначено комунальні підприємства міста на балансі яких перебувають об'єкти благоустрою. Необхідно зазначити, що з 28 серпня 2025 року вступив в дію Закон України № 4196-IX «Про особливості регулювання діяльності юридичних осіб окремих організаційно-правових форм у перехідний період та об'єднань юридичних осіб», яким передбачено втрату чинності Господарського кодексу України з 28.08.2025 та встановлено трирічний перехідний період для реорганізації комунальних підприємств шляхом перетворення їх в акціонерні товариства або товариства з обмеженою відповідальністю, 100 відсотків акцій (часток) яких належать відповідній територіальній громаді.

У зв'язку з цим звертаємо увагу, що у разі зміни організаційно-правової форми підприємств, визначених відповідальними виконавцями заходів Програми, механізм бюджетного фінансування потребуватиме врегулювання з урахуванням вимог чинного законодавства.

Враховуючи викладене, пропонуємо врахувати зазначені зауваження при затвердженні Програми.

Директор департаменту

Тетяна ХАРЕНКО